

Bibliography

1. Knowles M.S. The Modern Practice of Adult Education. From Pedagogy to Andragogy. – Chicago, 1980. – 250 r.
2. Sigayeva L.E. Rozvytok osvity doroslyh v Ukraini (druga polovyna XX st. – pochatok XXI st.): Monografija/ za red. S.O. Sysoevoj/ NAPN Ukrainy, Instytut pedagogichnoi osvity i osvity doroslyh APN Ukrainy. – K.: TOV «VD «EKMO». – 2010. – S. 217-238.
3. Kovalenko S.M. Tendenci rozvytku osvity doroslyh v Anglii (ostannja chvert' XX – pochatok XXI st.): dis.... kand. ped. nauk: 13.00.04/ Kovalenko Svitlana Mikolaivna. – K., 2005. – S. 54-59.
4. Matjushkina M.D. Osnovnye charakteristiki obrazovanija vzroslyh / M.D. Matjushkina // Andragogika: Materialy k glossariju: [nauch. red. S.G. Vershlovskij i dr.]. – SPb APPO. 2004. – Vyp. 1. – S. 34-39.
5. Nichkalo N.G. Andragogika v systemi pedagogichnyh nauk/ Nichkalo N.G. // Osvita doroslyh: teorija, dosvid, perspektyvy: zb. nauk. prac'. – K. – Nizhin: PP Lysenko M.M., 2009. – Vyp. 1. – S. 7-19.
6. Toporkova O.V. Dopolnitel'noe obrazovanie: tendencii razvitija vo vtoroj polovine XX veka v Velikobritanii / O.V Toporkova, A.M. Mitina // Novye obrazovatel'nye sistemy i tehnologii obuchenija v vuze: mezhvuz. sb. nauch. tr. – Volgograd: Politehnik, 2000. – Vyp. 6 – 4 – 2. – S. 15-20.
7. Raport o rozwoju spolecznum. – Polska 1998. Docten do educacij. Warszawa, 1998. – 85 s.

УДК 378-057.875 : [37.011.3-051:82](4)

***Колодько Тетяна Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри методики навчання іноземних мов та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

E-mail: kolodko_@mail.ru

ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Сучасні глобалізаційні процеси обумовлюють кардинальні зміни в системі цінностей, на які не може не реагувати вища освіта. З одного боку, вони ставлять перед освітою завдання навчити людей гармонійно співіснувати, спираючись на знання про історію, культуру, спосіб мислення інших народів. З іншого, – орієнтують на збереження самотутності культур, мов, національних систем освіти тощо. Основні міжнародні документи («Болонська декларація» – 1999 р., «Празьке комюніке міністрів вищої освіти європейських країн» – 2001 р., «Берлінське комюніке міністрів вищої освіти Європи» – 2003 р. та ін.) акцентують увагу поряд із ідеєю конвергенції освітніх систем, на збереженні культурного розмаїття Європи, що «базується на успадкованій різноманітності традицій та

сприянні потенціалу інновацій, соціальному і економічному розвитку через зміцнення співпраці європейських вищих навчальних закладів» [2, с. 28, 30, 37].

Україна на порозі XXI століття перебуває на шляху складного періоду трансформації суспільного розвитку й радикальних перетворень у сфері освіти, намагаючись досягти рівня світових стандартів. Збільшення обсягу знань, якими має володіти майбутній фахівець іноземної мови за роки навчання у вищому навчальному закладі, підвищення вимог до рівня іншомовної і професійної підготовленості зумовлюють соціальну потребу всебічного та глибокого дослідження системи підготовки спеціалістів освітянської сфери, розкриття закономірностей і особливостей їхнього професійного становлення та врахування їх у навчально-виховному процесі вищої школи [5].

Сучасні демократичні тенденції вимагають від майбутнього вчителя не лише політичної активності, а й усвідомлення власної ролі і значення в житті суспільства, а також дії у відповідності до власних переконань і цінностей. Звідси, важливими умовами демократичного суспільства є громадянська освіченість, компетентність, виховання поваги й толерантності, вміння знаходити компроміс. Формування інформаційно-технологічного суспільства, докорінні зміни в соціально-економічному, духовному розвитку держави потребують підготовки вчителя нової генерації та вимагають «спеціального акценту уваги» [3, с. 55].

Реалізація цього стратегічного завдання обумовлена також глибинними змінами в системі й структурі вищої освіти. Вихідні положення Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір ґрунтуються на засадах Конституції України, Національної доктрини розвитку освіти, законів України про «Про освіту», «Про вищу освіту», Державної програми «Вчитель», Національної доктрини розвитку освіти України в XXI столітті, в указі Президента України «Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні» основних положень загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та інших нормативних документів.

Особлива роль у розвитку демократичної української держави належить учителю і основною метою, що постає перед національними освітніми системами, є підготовка індивіда, який володіє достатніми знаннями і можливостями для своєї діяльності в різноманітних культурно-політичних контекстах.

Теоретичну основу дослідження становлять фундаментальні положення: теорії систем і запровадження її ідей при моделюванні педагогічних систем (Н. Кузьміна, К. Платонов, Е. Юдін), психології праці (А. Деркач, В. Семиченко, В.Рибалко, А. Щербаков), психологічної теорії особистості (Б. Ананьєв, О. Асмолов, Г. Костюк, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн), організації навчального процесу у

вищих педагогічних навчальних закладах (А. Вербицький, С. Гончаренко, М. Євтух, М. Шкіль), концепції педагогічної майстерності (Є. Барбіна, І. Зязюн, В. Сластьонін), теорії педагогічної взаємодії (І. Бех, О. Бодальов, А. Бойко, В. Кан-Калік, О. Леонт'єв), професійної підготовки вчителя (В. Андрущенко, Н. Абашкіна, О. Абдулліна, І. Зязюн, М. Євтух, В. Кремень, Н. Нічкало, Л. Пуховська), формування професійної і комунікативної компетентності вчителя іноземної мови (О. Бігич, І. Бім, Л. Дарійчук, І. Зимня, Т. Колодько, С. Ніколаєва, О. Семенов, І. Соколова).

Принагідно зазначити, що аналіз сучасної соціокультурної ситуації дозволяє стверджувати про низку чинників щодо об'єктивної необхідності змін у національній системі освіти відповідно до загальноосвітніх глобальних процесів:

- докорінні перетворення в економіці всіх розвинених країн та революція в економічній сфері, прискорення циклів виробництва товарів і скорочення часу їх життя;

- поступове перенесення конкуренції в сферу науки й освіти, оскільки наука і творчість здобувають провідну роль у розвитку економіки. Організації прагнуть набирати кадри не лише з високим рівнем професійної освіти, але й молодь (до 30 років), здатну нестандартно, по-новому й творчо мислити, а відтак розв'язанню цього завдання має сприяти оновлення професійно-педагогічної складової професійної підготовки спеціалістів на засадах гуманізації, налаштованих творити нове у своїй діяльності;

- внутрішня обмеженість системи освіти в цілому. Виші дають своїм випускникам ґрунтовні знання і мінімальний набір практичних умінь та навичок, що не дає можливості випускникові одразу ж приступити до конкретної практичної роботи зі спеціальності;

- поєднання розрізаних потенціалів в єдиний економічний механізм через звернення європейських країн до проведення реформ у сфері освіти. Країни ЄС послідовно рухаються до зближення й об'єднання, однак реально цей процес просувається вільно; це стосується сфери освіти: відсутність однакових назв близьких та ідентичних професійних кваліфікацій; різні вимоги до рівнів підготовки (наприклад, кваліфікаційний термін «спеціаліст» є тільки в країнах СНД); невідповідність у системах трудового законодавства, що гальмує вільний кадровий відбір і призначення на посаду. Як наслідок, гостра потреба зблизити рівні освіти в різних державах, створити загальноєвропейську систему освіти із сполучуваними національними переліками напрямів підготовки, близькими термінами навчання і єдиними критеріями якості освіти.

Невипадково висловлюються думки, що вітчизняна освіта є серйозно хворою. Її нерідко називають «профанацією»,

«бутафорським наробразом» та задаються одним питанням: «хто зупинить потік дипломованої псевдоосвіти» [7]. Так, наша освіта справді відірвана від життя, від науки. Орієнтація на ринок праці витісняє з освітянської сфери розуміння унікальності особистості, її високого призначення, роль таланту й обдарованості. Навчальний процес носить репродуктивний характер і перебуває в тісних лещатах логоцентризму та патерналістської педагогіки. Катастрофічно втрачається престиж школи і ВНЗ, зникає мотивація до навчання. Університетська освіта стає масовою.

Інтеграція університетської освіти і наукових досліджень є одним із найважливіших чинників підвищення ефективності та якості вищої освіти, а відтак – її конкурентоспроможності на європейському та міжнародному ринку освітніх послуг. Поза межами науки університетська освіта може розвиватися лише віртуально. Вона без науки не має майбутнього, а наука без неї не має фундаменту. Конкурентоздатним фахівець може бути лише за умови, якщо його навчання здійснюється на основі фундаментальних досягнень науки, освоєних власними дослідницькими зусиллями, й поєднуватиметься з практичною участю в системі сучасного виробництва. Сьогодні з цим погоджується кожен, хто має справу з вищою освітою.

Світовий досвід засвідчує, що було б великою помилкою робити принципом побудови нової системи освіти швидкоплинну утилітарність. Динаміка технологічного прогресу є настільки стрімкою, що студенти, які розпочинають навчатися за найбільш передовими, інноваційними, але вузькоспеціалізованими напрямками, ризикують на момент закінчення ВНЗ зустрітися із втратою потреби в них як фахівця. Багато хто з відомих учених справедливо вважає, що, незважаючи на вимоги «технонаукового суспільства», орієнтуватися потрібно в навчанні не лише на «злобу дня». Вчити варто тому, що є основою, фундаментом і, насамперед, вмінню вчитися, вчитися протягом всього життя. А забезпечити це можуть не вузькоспеціалізовані дисципліни, а саме фундаментальні й соціально-гуманітарні науки. Їх принципова незавершеність, безмежність процесу пізнання і, водночас, їх іманентна пізнавальність і «людиновимірність» не лише навчають вчитися все життя, але й роблять це звичкою, другою натурою людини [4, с. 34].

Потребує значного удосконалення й система державного замовлення на підготовку фахівців за державні кошти. Сьогодні держзамовлення фактично є конкретизацією використання бюджетних коштів, що виділяються міністерствам і відомствам на утримання ВНЗ у розрізі напрямів і спеціальностей підготовки. Міністерства і відомства ці кошти розподіляють формально, керуючись не стільки інтересами держави, скільки бажанням зберегти діючі ВНЗ. Зламати цю практику можна лише одним шляхом: визначати замовниками на підготовку кадрів для тієї чи

іншої галузі ті органи державного управління, які відповідають за реалізацію конкретної державної політики (Міністерство освіти і науки, Мінагрополітики, Мінохорони здоров'я і т. ін.). Вони мають виступати єдиним державним замовником на підготовку відповідних фахівців. До того ж, розміщення державного замовлення має здійснюватись на конкурсних умовах серед університетів, що значно підвищило б відповідальність замовників та рівень ефективності і прозорості використання бюджетних коштів. Загалом така система державного замовлення вирішила б існуючу проблему дисбалансу між потребами економіки і підготовкою фахівців вищими навчальними закладами.

Разом з тим, об'єктивний процес глобалізації, масштабне посилення професійної компетентності та інноваційності знань студентів, вимагає дієвої реакції традиційної університетської освіти, яка має розумно поєднати утилітарну прагматику професійної підготовки майбутнього вчителя з «прагматикою» фундаментальних знань і національно-культурними традиціями, завдяки яким інноваційне суспільство забезпечить потреби цивілізаційного розвитку, збереже і посилить його гуманістичний потенціал, наповнить життя і діяльність людини збагаченими смислами і цінностями. Це дозволить університетській освіті не лише зберегти себе, але й надалі виконувати важливу соціокультурну місію, приречену виводити нові покоління в сучасний глобалізований світ професіоналами і гармонійно розвиненими людьми, здатними нести відповідальність за свої дії.

Водночас, ці університети мають істотно посилити свою принципову перевагу над іншими ВНЗ, а саме: здатність працювати на довготерміновий особистісний розвиток креативно та інноваційно налаштованих студентів. На цій основі мають бути розгорнуті механізми учіння самостійно здобувати необхідні знання, вчитися протягом життя. Як й інші вищі навчальні заклади, вони мають бути зорієнтовані не на просту ретрансляцію знань, які часто лежать за межами сучасного інноваційного суспільства, не задовольняють його потреб, а будувати навчальний процес таким чином, щоб «занурювати» студентів у змодельовані ситуації практичної невизначеності, спонукати до осмислення цих ситуацій поза межами заздалегідь визначених стандартів, норм і правил, учити діяти в ситуаціях, близьких до хаосу, але діяти максимально відповідально, аби не зашкодити і не створювати невиправдані ризики [1, с. 103]. Незважаючи на те, що їх пріоритетними функціями має бути інноваційність і професіоналізація, основними орієнтирами освіти в цих університетах повинні виступати, з одного боку, моральність і гуманізм як взаємодоповнювальний розвиток людини і суспільства, а з другого – постійна рефлексія і відчуття власної відповідальності.

В Україні нові виклики суспільства знань сприймаються академічною спільнотою з певною мрійливою легкістю і

схоластичними дискусіями. В практичній площині вітчизняна вища освіта намагається вийти з важкого стану, пов'язаного з кризою національної економіки, поставивши перед собою стратегічну мету хоча б першого наближення до західних стандартів, пов'язаних з університетською автономією та академічними свободами.

Водночас, українська освітянська спільнота з нетерпінням очікує прийняття нового Закону про вищу освіту, який би через визначення відповідних стратегій розвитку вищої школи скерував її зусилля на досягнення економічної й соціальної ефективності вищої освіти як головного чинника успішної соціалізації та кар'єрного зростання громадян.

Слід зауважити, що стимулами для організації і розвитку вищої освіти в Україні мають стати три об'єктивних фактори: 1) зростання вимог до рівня кваліфікації людських ресурсів у зв'язку з технологічним удосконаленням сучасного виробництва і сфери обслуговування; 2) перехід промисловості на дрібносерійне виробництво за умов швидкої зміни моделей, що вимагає оперативної перекваліфікації кадрового складу компаній; 3) зростаюче усвідомлення самоцінності якісної університетської освіти як особистісного, так і національного надбання. Ці фактори відкривають можливість започаткування нового етапу розвитку двох соціально важливих напрямків діяльності системи вищої освіти: додаткової освіти дипломованих фахівців і якісної освіти протягом життя, у тому числі й для людей з обмеженими фізичними можливостями.

Лише за таких умов університетська освіта може стати системою випереджувальної освіти, оскільки спосіб її реагування на швидкоплинні соціальні, соціально-природні умови – передбачення бажаного майбутнього, а не пристосування до того, що відбувається, і що загальна мета всіх освітніх реформ на сучасному етапі історичних перетворень – підвищення мобільності населення країн Європи для переходу від інтеграції держав до реальної інтеграції самих громадян ЄС. Звідси, головним стратегічним завданням модернізації вищої освіти в Україні у контексті вимог єдиного європейського освітнього простору є розвиток освітніх систем, у тому числі професійно-педагогічних систем підготовки студентів університетів. Вона має спиратись на процеси, яким належить визначити образ XXI століття: глобалізації і етноренесансу, інформатизації і становлення культури світу, жорсткого обмеження технізації і створення якісно нових технологій.

Тому необхідно, щоб в Україні запанувала ера якісної, на рівні кращих світових зразків освіта, яка повинна стати доступною для кожного. За В. Кременем, «нам треба прагнути до якісної освіти на рівні кращих зразків освіти. Дуалістичний характер будь-якої національної освіти полягає з одного боку, у збереженні доброго, міцного коріння національної культури, з іншого – в

адекватному оновленні, спрямованому на підготовку особистості до життя в динамічному, взаємозалежному світі» [6]. В умовах реформування ВНЗ України це може знайти відображення в оновлених стандартах змісту освіти національного та загальноєвропейського компонентів з урахуванням тенденції європейського і світового розвитку. Тільки адекватне бачення освітніх реалій призведе до правильних рішень, які в різних умовах забезпечать становлення високоефективної системи освіти.

Одним з пріоритетів стратегічного розвитку України визнано інтеграцію України в Європейське співтовариство. За перспективною програмою розвитку, яка розрахована на десять років, Україна має узгодити та відпрацювати свої соціально-економічні інституції до стандартів країн ЄС та наблизити їх до відповідних загальноєвропейських вимог [9]. Саме тому ці зміни потребують невідкладного розв'язання багатьох проблем у галузі освіти. Адже думка про те, що освіта – це наймогутніше знаряддя для формування майбутнього, давно підтверджена на практиці передовими країнами Європи. Саме освіта спроможна створити кваліфіковану і творчу робочу силу, здатну брати участь у «розумовій революції», що є рушієм економіки.

Нові завдання, які має вирішувати українська вища школа, готуючи фахівців європейського рівня, потребує високої професійної підготовки викладачів ВНЗ, що повинні мати відповідні якості, які відповідають певним вимогам аби мати можливість готувати високопрофесійну та високоморальну особистість, конкурентоспроможну на європейському ринку праці. Освітня реформа в Україні передбачає якісно нові вимоги до професійного і кваліфікаційного рівня підготовки майбутніх викладачів у ВНЗ.

Процес формування самодостатньої особистості передбачає і зміни педагогічних технологій навчання й виховання, що включає модернізацію навчального процесу (комп'ютеризація, вивчення мов, застосування прогресивних сучасних педагогічних та інноваційних технологій). За визначенням ЮНЕСКО педагогічна технологія – це «системний метод створення, застосування й визначення всього процесу викладання й засвоєння знань із врахуванням технічних і людських ресурсів та їхньої взаємодії, що має на меті оптимізацію форм освіти» [8]. Одним із шляхів вирішення педагогічного завдання є створення педагогічного потенціалу, адекватного рівню їх професійної культури й інтегрованого в сучасні соціально-економічні умови життя.

Підводячи підсумки ми можемо стверджувати, що основою для формування вчителя нового покоління є зміни в змісті вищої педагогічної освіти, які передбачають його фундаменталізацію, гуманітаризацію, гуманізацію і диференціацію, а також розробку і реалізацію інноваційних технологій. Передусім необхідно акцентувати увагу на необхідності зміни в характері майбутнього

підготовки вчителя іноземної мови, його загальнопедагогічної і іншомовної підготовки, яка покликана розвивати у студентів професійне мислення, формувати професійні навички та уміння, забезпечуючи його готовність до роботи в школі. Перспективою подальшого наукового пошуку може стати аналіз розвитку та удосконалення системи професійної підготовки вчителів.

Література

1. Бакіров В.С. Дилеми класичної університетської освіти / В.С. Бакіров // Педагогіка і психологія вищої школи. – К. : Педагогічна думка, 2007. – Т. 4. Педагогічна і психологічна науки в Україні. – 107 с.
2. Болонський процес і реформування вищої освіти Франції / [упоряд. Г.Г. Крючков, В.В. Бурбело]. – К. : Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2004. – 28 с.
3. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження : методологічні поради науковцям / С.У. Гончаренко. – К.; Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
4. Карлов Н. В. Книга о Московском физтехе / Н.В. Карлов. – М. : Физматлит, 2008. – 34 с.
5. Колодько Т.М. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Т.М. Колодько. – К., 2005. – 20 с.
6. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи). Національна доктрина розвитку освіти / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2003. – 216 с.
7. Мищенко Н. Кто остановит поток дипломированного образования? / Н. Мищенко // Зеркало недели (19 сентября 2009 г.); Васильев А. Война с ветряными мельницами на nive образования / А. Васильев // Зеркало недели (11 июля 2009 г.); Михайленко М. Бутафорский наробраз / М. Михайленко // 2000 (18 сентября 2009 г.).
8. Hamburg Declaration on Adult Learning. The Fifth International Conference on Adult Learning. – Hamburg [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 06.05.2013: <<http://www.unesco.org/education/uie/confintea/declaeng.htm>>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
9. Common European Framework of References for Language Learning and Testing: Council of Europe (Council for Cultural Cooperation) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 04.05.2013: <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf>. – Загол. з екрану. – Мова англ.

Колодько Татьяна Николаевна – кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры методики обучения иностранных языков и прикладной лингвистики, Институт филологии Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

E-mail: kolodko_@mail.ru

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОПЕЙСКОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА

Аннотация. В статье, на основе анализа новых тенденций фундаментальной профессиональной подготовки и становления будущего учителя иностранного языка, предлагается алгоритм подготовки высокопрофессиональной личности в условиях европейской интеграции с «прагматикой» фундаментальных знаний и национально-

культурними традиціями, который позволяет современному университету не только сохранить себя, но и в дальнейшем выполнять важную социокультурную миссию. В связи с этим предлагаются конкретные шаги в реформировании отечественного университетского образования.

Ключевые слова: будущий учитель иностранного языка, профессиональная подготовка, европейское образовательное пространство, педагогический аспект, высшее учебное заведение, реальная перспектива.

Kolodko Tetiana – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Teaching Foreign Languages and Applied Linguistics' Methodology Department, Institute of Philology, Kyiv National Taras Shevchenko University, Ukraine
E-mail: kolodko_@mail.ru

PEDAGOGICAL ASPECT OF FOREIGN LANGUAGE FUTURE TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN EDUCATIONAL SPACE

Summary. In Ukraine the globalization has already influenced all spheres of modern life and science as well. It is apparent that the modern way of education does not meet the global time challenges and does not meet the requirements of the knowledge society. So the problem of education gets a special urgency. The absolute majority of foreign scientists say about the crisis of education. Hence, it is a must for Ukrainian scientists to have professional teachers. The article contains different aspects of fundamentalization of the new generation teacher's professional training; it gives new forms and methods of improvement of future teachers' professional skills in the process of innovative society. The incentives of the organization and development of higher education in Ukraine are focused; the use of educational technologies and their significance is highlighted in the article.

Three main objectives in the development of higher educational system is revealed: firstly, an increase in qualification levels of human resources due to the technological improvement of modern production and service sector; secondly, industry transition to small-scale production in the face of rapid change of models that requires operational retraining of companies' personnel; thirdly, growing awareness of the self-sufficient value of University education quality as a personality and national treasure. Different approaches to consider pedagogical aspect of foreign language future teachers' professional training are defined. Based on the analysis of new trends of fundamental professional training and future teacher's formation, the article offers the algorithm of highly professional personality formation in the conditions of European integration combining the «pragmatics» of the fundamental knowledge, its national and cultural traditions. The algorithm makes possible for the Modern University to carry on their important socio-cultural mission without losing their identity. The article presents specific steps for restructuring the national university education.

Key words: future foreign language teacher, professional training, European educational space, pedagogical aspect, higher educational establishment, future prospects.

Bibliography

1. Bakirov V.S. Dylemy klasychnoi universytetskoï osvity / V. S. Bakirov // Pedahohichna i psykhohohichna nauky v Ukraini. – Т. 4. / Pedahohika i psykhohohiia vyshchoi shkoly. – К.: Pedahohichna dumka, 2007. – 107 s.
2. Bolonskyi protses i reformuvannia vyshchoi osvity Frantsii / [uporiad. H.H. Kriuchkov, V.V. Burbelo]. – К.: Vyd.-polihr. tsentr «Kyivskiy universytet», 2004. – 28 s.
3. Honcharenko S.U. Pedahohichni doslidzhennia : metodohichni porady naukovtsiam / S.U.Honcharenko. – К.; Vinnytsia : DOV «Vinnytsia», 2008. – 278 s.
4. Karlov N.V. Kniga o moskovskom fiztekhie [The Book on Moscow Phystech.] / N. V. Karlov. – М.: Phismatlit, 2008. – 34 s.
5. Kolodko T.M. Formuvannia sotsiokulturnoi kompetentsii maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / T. M. Kolodko. – Kyiv, 2005. – 20 s.
6. Kremen V.H. Osvida i nauka Ukrainy: shliakhy modernizatsii (fakty, rozdumy, perspektyvy). Natsionalna doktryna rozvytku osvity / V.H. Kremen. – К.: Hramota, 2003. – 216 s.
7. Mishchenko N. Kto ostanovit potok diplomovannogo obrazovaniia [Who will Stop the Flow of the Degreed Education?] / N. Mishchenko // Zerkalo nedeli, 19 sentiabria 2009 [«Mirror Weekly», September 19, 2009]; Vasilyev A. Voïna s vetrianyimi melnitsami [War with Windmills] / A. Vasilyev // Zerkalo nedeli, 11 iulïa, 2009 [«Mirror Weekly», July 11, 2009]; Mikhaylenko M. Butaforskii narobraz [Fake Public Education] / M. Mikhaylenko // «2000», 18 sentiabria, 2009 [«2000», September 18].
8. Hamburg Declaration on Adult Learning. The Fifth International Conference on Adult Learning. – Hamburg [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 06.05.2013: <<http://www.unesco.org/education/uie/confintea/declaeng.htm>>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
9. Common European Framework of References for Language Learning and Testing: Council of Europe (Council for Cultural Cooperation) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 04.05.2013: <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf>. – Загол. з екрану. – Мова англ.

УДК 37.014 (569.4) : 374.7

*Кнодель Людмила Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Інституту кримінально-виконавчої служби
E-mail: knodel@ukr.net*

НАЦИОНАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА ИЗРАИЛЯ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ ВЗРОСЛЫХ

Образование взрослых – это одно из прав человека, которое должно быть обеспечено для всех. Необходимость обеспечения по всему миру образования взрослых обуславливается теми же факторами, что и необходимость обучения на протяжении всей жизни: образование является обязательным условием для создания и сохранения личного, социального и экономического благосостояния. Сегодня речь идет о программе действий на протяжении всей жизни и в рамках всей жизни в интересах как расширения прав и возможностей, так и развития людских ресурсов. Эти два базисных компонента имеют одинаковый вес и способны эффективно выполнять свою функцию